

Kinderopvang in Arnhem

(cijfers 2015)

Februari 2017

Onderzoek & Statistiek

Inhoudsopgave:

1. Kerncijfers kinderopvang in Arnhem
2. Inleiding
3. Ontwikkelingen in de kinderopvang
4. Cijfers over kinderen in de formele kinderopvang
5. Kinderopvang per wijk
6. Kinderopvang naar herkomstgroepering
7. Vergelijkende cijfers van de vier grootste Gelderse gemeenten

Voor informatie:

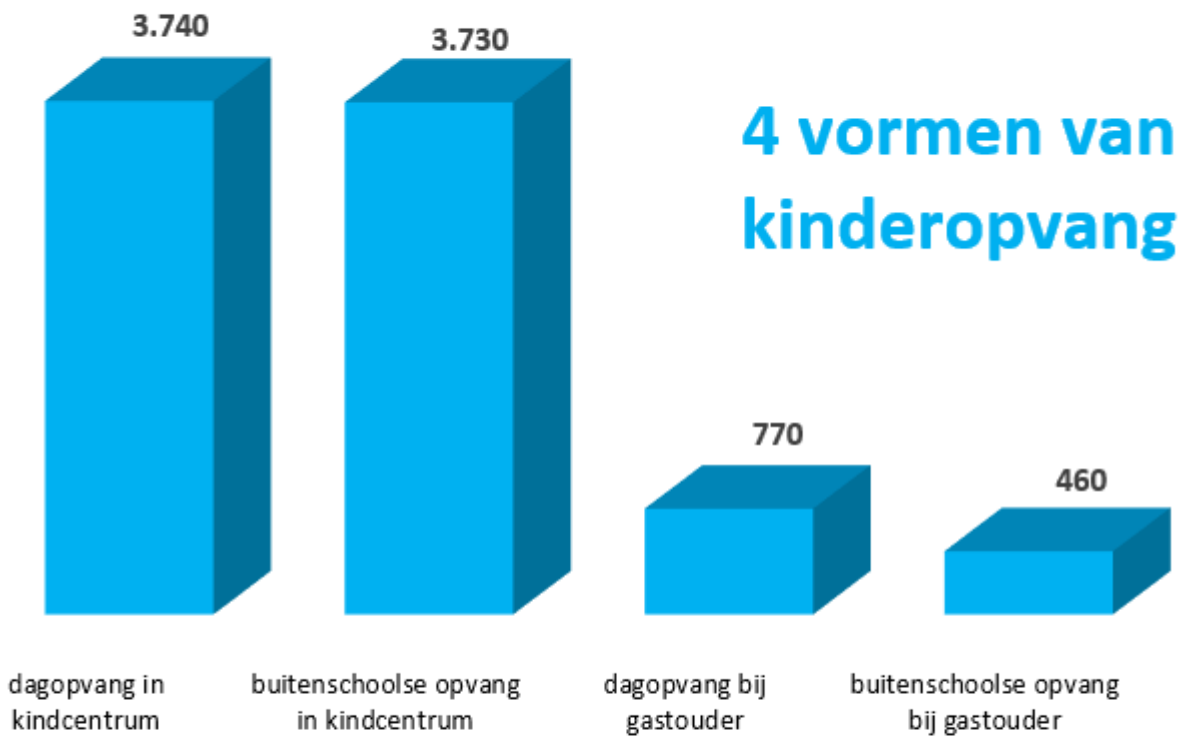
Peter Bisseling
Afdeling Informatievoorziening (team Onderzoek & Statistiek)
toestel 3356
peter.bisseling@arnhem.nl

Annemarieke Moes
Afdeling Samenlevingszaken Sport en Opvoeding
toestel 3950
annemarieke.moes@arnhem.nl

1. Kerncijfers kinderopvang in Arnhem

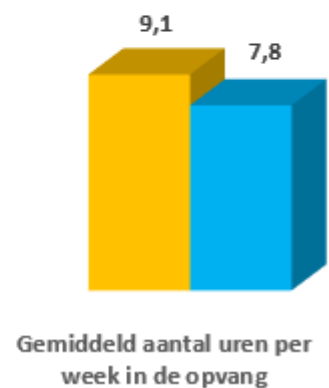
37%

van de Arnhemse kinderen maakt gebruik van kinderopvang

■ 2014
■ 2015

meer kinderen
minder uren

2. Inleiding

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft het gebruik van kinderopvang in 102 gemeenten in kaart gebracht. Ook zijn voor het eerst cijfers op provinciaal niveau beschikbaar. Het gaat hierbij alleen om huishoudens die kinderopvangtoeslag ontvangen zoals genoemd in de Wet Kinderopvang (WKO).

Kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang die wordt uitgekeerd aan ouders die gebruik maken van formele opvang. De hoogte van de toeslag hangt af van het inkomen en het aantal kinderen dat naar de opvang gaat.

Naast de ouders met kinderopvangtoeslag, zijn er ouders waar de gemeente de kindplekken voor subsidieert. Vanaf maart 2015 subsidieert de gemeente dit aanbod bij meerdere organisaties. In het volgend rapport (met cijfers 2016) worden deze gegevens meegenomen.

De gegevens hebben betrekking op:

- vier soorten van opvang op provinciaal, stads-, wijk- en buurtniveau
- kenmerken van kinderen (o.a. herkomstgroepering)
- kenmerken van aanvragers (o.a. inkomensbron).

Alle kinderopvanggegevens hebben betrekking op het jaar 2015. Gegevens over inkomens van de aanvragers hebben betrekking op het belastingjaar 2013.

De cijfers uit dit rapport zijn afkomstig van het CBS. De grafieken en tabellen in dit rapport zijn gemaakt door Onderzoek & Statistiek. Door afrondingsverschillen is het mogelijk dat het totaalpercentage niet altijd 100% is.

Op www.arnhem.incijfers.nl staan alle CBS-cijfers.

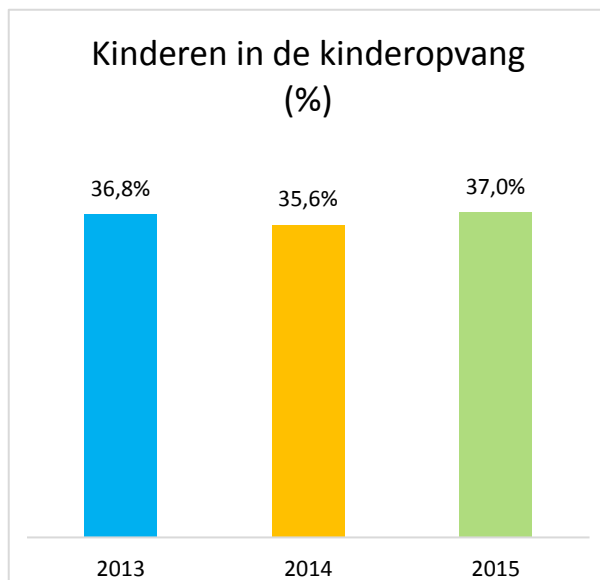
3. Ontwikkelingen in de kinderopvang

Landelijke ontwikkelingen: kinderopvang onder druk

Door bezuinigingen is de kinderopvang de afgelopen jaren fors onder druk komen te staan. Enerzijds werden de kosten van kinderopvang hoger, anderzijds werd de Kinderopvang Toeslag (KOT) verlaagd. Veel ouders zochten daarom naar andere oplossingen en het gebruik van kinderopvang liep terug. Een landelijke tendens die ook in Arnhem waarneembaar was. Vooral de laagste inkomens werden getroffen.

Inmiddels is de KOT weer gestegen. In 2015 nog licht; in 2016 was er een grotere stijging.

De cijfers 2015 tonen weer een stijging in het aantal kinderen dat gebruikmaakt van kinderopvang (*figuur 1*). Het gemiddeld aantal uren per week dat de kinderen in de opvang verblijven loopt echter terug (zie hoofdstuk 4). Of deze omslag verder doorzet zal moeten blijken uit de kinderopvangcijfers 2016 die waarschijnlijk eind 2017 zullen verschijnen.

Figuur 1

Arnhem: Ontwikkelrecht voor peuters vanaf 2017

In Arnhem is met ingang van 1 januari 2017 een nieuwe subsidieregeling voor peuters vanaf 2 jaar van kracht. Gemeente Arnhem wil graag dat alle peuters in Arnhem gelijke kansen krijgen. Zo kunnen zij zich spelenderwijs goed voorbereiden op de basisschool. Momenteel subsidieert de gemeente plekken voor kleuters waarvan de ouders géén recht hebben op kinderopvangtoeslag. Per januari 2017 gaat hierin voor deze ouders iets veranderen. Peuters kunnen dan eerder én vaker gebruik maken van de peuteropvang. De gemeente noemt dit het Ontwikkelrecht peuters. Dit houdt in dat voortaan álle peuters al vanaf 2 jaar naar de peuteropvang mogen (dat was 2½ jaar). De gemeente draagt bij waarbij het bedrag afhangt van het inkomen van de ouders/verzorgers en het feit of er wel/niet recht is op kinderopvangtoeslag.

De gemeente gaat vanaf 1 januari 2017 monitoren hoeveel peuters gebruik gaan maken van het Ontwikkelrecht.

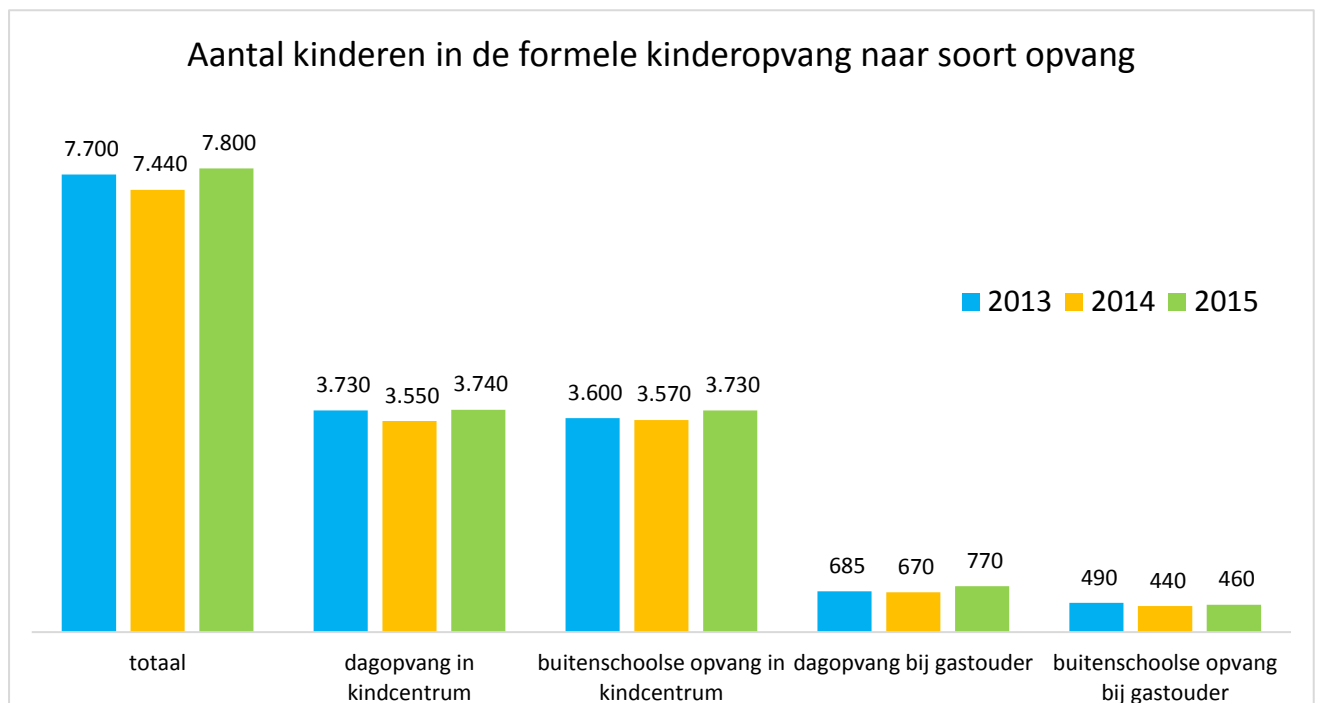
4. Cijfers over kinderen in de formele kinderopvang in Arnhem

Aantal kinderen in de opvang weer gestegen

In Arnhem maken 7.800 kinderen gebruik van een vorm van formele kinderopvang. (figuur 2)

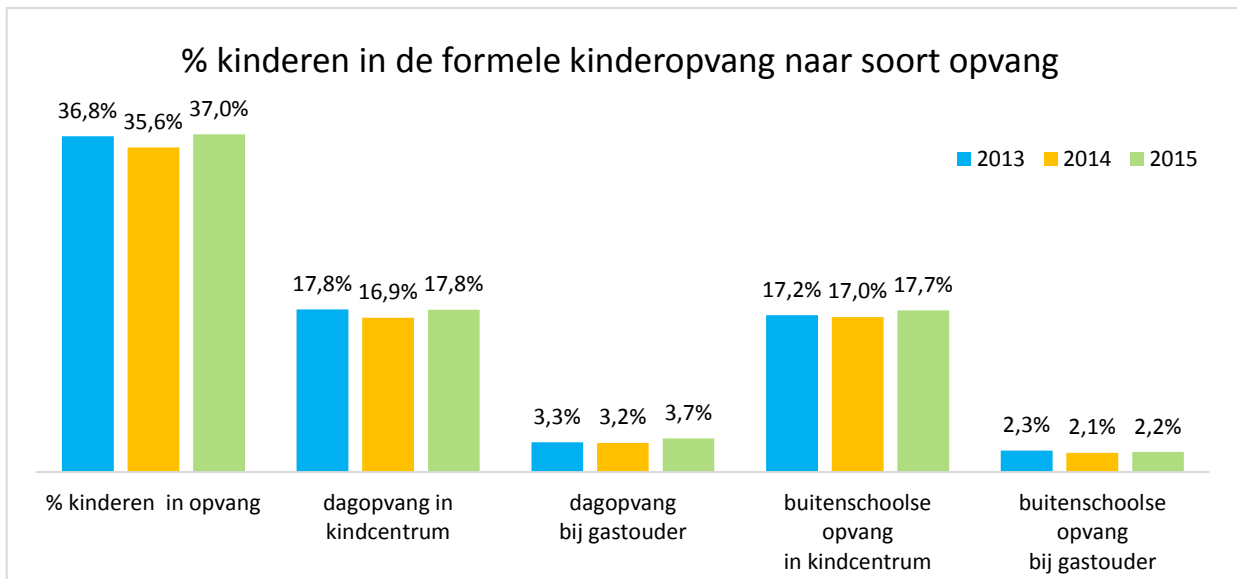
De aantallen laten "unieke" kinderen zien. Een kind dat gebruik maakt van meerdere soorten opvang wordt in het totaal slechts 1x meegeteld maar bij de uitsplitsing naar soort opvang bij elke soort meegeteld. Het totaal is daarom minder dan de som der soorten opvang. Voorbeeld: een kind gaat naar de dagopvang in een kindcentrum en aan het einde van de dag naar de buitenschoolse opvang bij een gastouder.

In 2015 is weer een stijging van het aantal kinderen in de opvang te zien. De daling in 2014 (t.o.v. 2013) is daarmee weer teniet gedaan. Die trendbreuk geldt niet alleen voor het totaal aantal kinderen in de opvang maar ook voor de vier vormen van kinderopvang.

Figuur 2

In Arnhem waren op 1 januari 2016 21.059 kinderen (1-1-2015: 21.008 en 1-1-2014: 20.940) in de leeftijd waarvoor kinderopvang beschikbaar is (+51). Dit totaal is bepaald door de som te nemen van 0 t/m 11-jarigen plus 30% van de 12-jarigen. Van de 12-jarigen wordt er vanuit gegaan dat 30% naar de basisschool gaat en de rest naar het voortgezet onderwijs. Die laatste categorie maakt "normaal gesproken" geen gebruik van kinderopvang. Op basis daarvan is het percentage kinderen dat gebruikt maakt van kinderopvang berekend. De trend die in de aantallen te zien is, is er ook procentueel. Een daling in 2014 en een stijging in 2015. (figuur 3).

Figuur 3

Aantal uren opvang per week per kind is gedaald

In *figuur 4* is te zien om hoeveel uren dit gaat op jaarbasis per soort opvang. Op basis daarvan is berekend hoeveel uren dat gemiddeld per week is per kind. Opvallend is dat het gemiddeld aantal uren per week dat een kind gebruikmaakt van de opvang is gedaald.

Conclusie: meer kinderen, maar minder uren.

Kinderen in de vier soorten van kinderopvang in de periode 2013-2015

	Aantal kinderen 2013	Aantal kinderen 2014	Aantal kinderen 2015
Buitenschoolse opvang bij gastouder	490	440	460
Dagopvang bij gastouder	685	670	770
Buitenschoolse opvang in kindcentrum	3.600	3.570	3.730
Dagopvang in kindcentrum	3.730	3.550	3.740
	Aantal uren p/jr 2013	Aantal uren p/jr 2014	Aantal uren p/jr 2015
Buitenschoolse opvang bij gastouder	258.110	209.300	187.770
Dagopvang bij gastouder	449.380	407.430	466.490
Buitenschoolse opvang in kindcentrum	1.290.380	1.272.760	1.304.030
Dagopvang in kindcentrum	3.159.820	2.693.720	2.657.080
	Gemiddeld aantal uren per kind p/jr 2013	Gemiddeld aantal uren per kind p/jr 2014	Gemiddeld aantal uren per kind p/jr 2015
Buitenschoolse opvang bij gastouder	527	476	408
Dagopvang bij gastouder	656	608	606
Buitenschoolse opvang in kindcentrum	358	357	350
Dagopvang in kindcentrum	847	759	710
	Gemiddeld aantal uren per kind p/wk 2013	Gemiddeld aantal uren per kind p/wk 2014	Gemiddeld aantal uren per kind p/wk 2015
Buitenschoolse opvang bij gastouder	10,1	9,1	7,8
Dagopvang bij gastouder	12,6	11,7	11,7
Buitenschoolse opvang in kindcentrum	6,9	6,9	6,7
Dagopvang in kindcentrum	16,3	14,6	13,7

Figuur 4

5. Kinderopvang per wijk

In 18 van de 24 wijken is een stijging in het gebruik van kinderopvang te zien

Figuur 5 toont de aantallen en percentages van de verschillende vormen van kinderopvang voor Arnhem totaal en op wijkniveau in 2015. Voor de bepaling van de wijk is het adres van de aanvrager bepalend en niet de wijk waar het kind wordt opgevangen. Hierbij opnieuw de aantekening dat kinderen gebruik kunnen maken van meerdere vormen van opvang. In Arnhem maakt 37,0% van alle kinderen gebruik van kinderopvang. In 2014 was dat nog 35,6%. In de kolommen daarnaast is dit uitgesplitst naar de vier vormen van opvang. De som van die vier vormen is dan ook meer dan 37,0%.

Kinderen in de formele kinderopvang naar soort opvang in Arnhem in 2015 per wijk

	totaal kinderen in de wijk	aantal kinderen in opvang	% kinderen in opvang	dagopvang in kindcentrum		dagopvang bij gastouder		buitenschoolse opvang in kindcentrum		buitenschoolse opvang bij gastouder	
Totaal Arnhem	21059	7 800	37,0%	3 740	17,8%	770	3,7%	3 730	17,7%	460	2,2%
Centrum	182	50	27,5%	30	16,5%	10	5,5%	20	11,0%	10	5,5%
Spijkerkwartier	346	140	40,5%	90	26,0%	10	2,9%	60	17,4%	0	0,0%
Arnhemse Broek	729	170	23,3%	100	13,7%	20	2,7%	70	9,6%	0	0,0%
Presikhaaf West	1090	150	13,8%	90	8,3%	20	1,8%	40	3,7%	20	1,8%
Presikhaaf Oost	690	200	29,0%	110	15,9%	20	2,9%	90	13,0%	0	0,0%
Sint Marten en Sonsbeek-Zuid	548	300	54,7%	190	34,6%	20	3,6%	120	21,9%	10	1,8%
Klarendal	813	300	36,9%	170	20,9%	20	2,5%	120	14,8%	10	1,2%
Velperweg en omgeving	1206	690	57,2%	340	28,2%	30	2,5%	370	30,7%	30	2,5%
Alteveer en Cranevelt	616	300	48,7%	150	24,3%	10	1,6%	150	24,3%	10	1,6%
Geitenkamp	524	100	19,1%	60	11,5%	10	1,9%	30	5,7%	0	0,0%
Monnikenhuisen	499	240	48,1%	130	26,1%	10	2,0%	120	24,1%	10	2,0%
Burgemeesterswijk en Hoogkamp	1037	560	54,0%	250	24,1%	40	3,9%	310	29,9%	30	2,9%
Schaarsbergen en omgeving	248	110	44,4%	50	20,2%	10	4,0%	60	24,2%	10	4,0%
Heijenoord en Lombok	472	270	57,2%	140	29,6%	10	2,1%	150	31,8%	10	2,1%
Klingelbeek	138	70	50,9%	30	21,8%	0	0,0%	40	29,1%	0	0,0%
Malburgen West	791	270	34,1%	140	17,7%	40	5,1%	120	15,2%	10	1,3%
Malburgen Oost (Noord)	1143	320	28,0%	160	14,0%	60	5,2%	100	8,7%	40	3,5%
Malburgen Oost (Zuid)	1207	150	12,4%	80	6,6%	30	2,5%	50	4,1%	10	0,8%
Vredenburg en Kronenburg	899	210	23,4%	110	12,2%	30	3,3%	90	10,0%	10	1,1%
Elden	275	110	40,0%	50	18,2%	10	3,6%	60	21,8%	10	3,6%
Elderveld	1173	380	32,4%	150	12,8%	60	5,1%	190	16,2%	20	1,7%
De Laar	1897	670	35,3%	300	15,8%	90	4,7%	300	15,8%	60	3,2%
Rijkerswoerd	1934	720	37,2%	300	15,5%	60	3,1%	370	19,1%	40	2,1%
Schuytgraaf	2603	1 320	50,7%	550	21,1%	150	5,8%	720	27,7%	90	3,5%
Gestegen t.o.v. 2014											
Gelijk gebleven											
Gedaald t.o.v. 2014											

Figuur 5

Grote verschillen per wijk

Er zijn grote verschillen per wijk als het gaat om het gebruik maken van kinderopvang. De wijken waar meer dan 50% van de kinderen gebruikmaakt van opvang zijn:

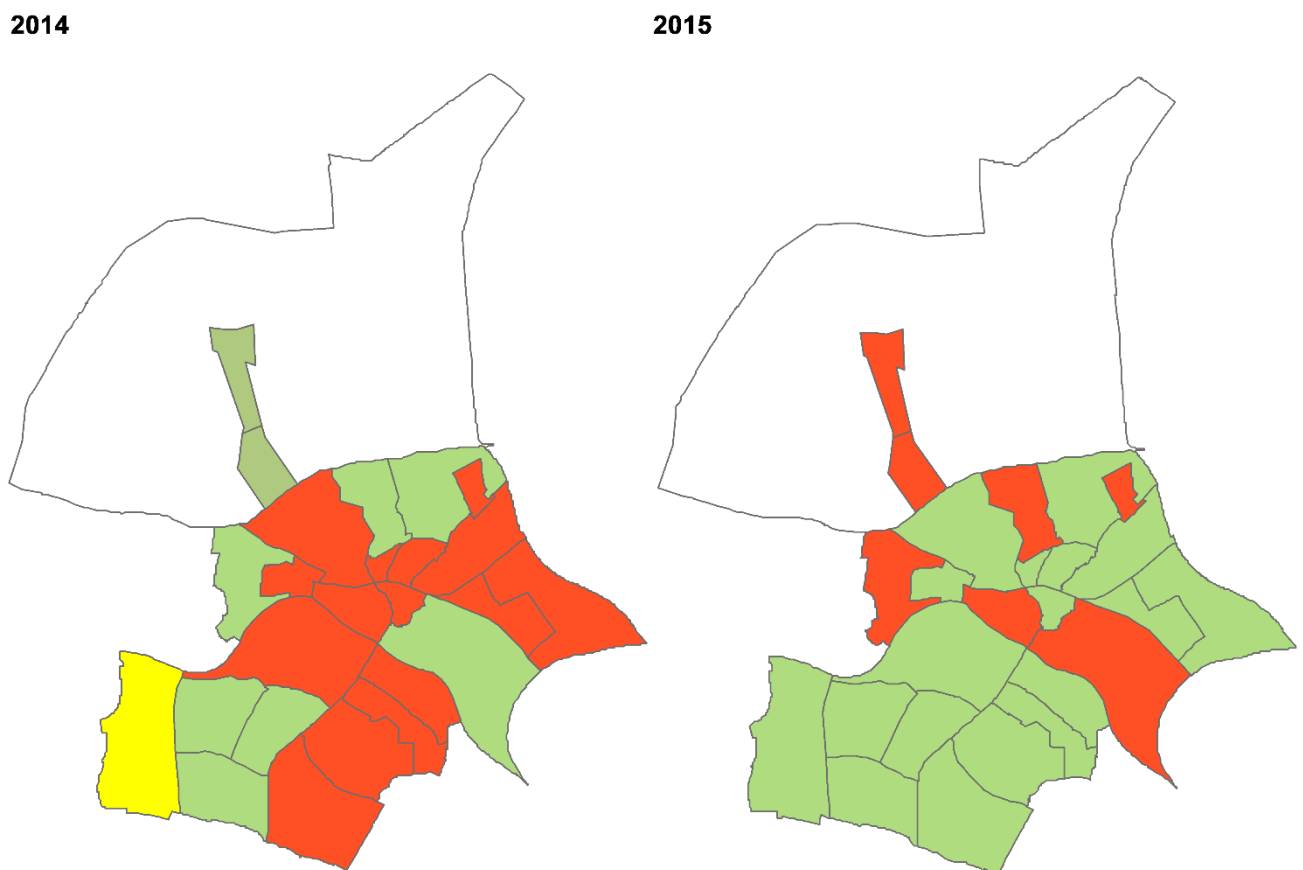
- Heijenoord en Lombok 57,2%

- Velperweg en omgeving	57,2%
- Sint Marten en Sonsbeek-Zuid	54,7%
- Burgemeesterswijk en Hoogkamp	54,0%
- Klingelbeek	50,9%
- Schuytgraaf	50,7%

De wijken die het minst gebruikmaken van kinderopvang zijn:

- Malburgen Oost (Zuid)	12,4%
- Presikhaaf West	13,8%
- Geitenkamp	19,1%

In *figuur 5* is ook per wijk een vergelijking gemaakt tussen 2014 en 2015. Dit gaat zowel om absolute aantallen kinderen, als om percentages (relatief gebruik van kinderopvang in die wijk). Stijgers zijn groen, dalers zijn rood gekleurd. Wijken in geel zijn gelijk gebleven. Op de twee kaartjes (*figuur 6*) met de wijken is dat nog eens goed te zien. Links: 2014 t.o.v. 2013: het palet is overwegend rood (veel dalers). Rechts: 2015 t.o.v. 2014: het palet is overwegend groen (veel stijgers)

Figuur 6

Legenda

- Toename tov vorig jaar
- Afname tov vorig jaar

Figuur 7 laat het procentuele verschil per wijk t.o.v. 2014 zien. Gerangschikt is van hoog (grootste stijger) naar laag (grootste daler).

Klingelbeek was met 4,6% vorig jaar nog de grootste stijger en dit jaar de op een na grootste daler.

Klingelbeek is qua aantal kinderen wel de kleinste wijk. Een paar kinderen meer of minder maakt dan procentueel al een heel verschil.

Vergelijking kinderopvang 2014-2015 (procentueel)

	kinderen in opvang 2014	kinderen in opvang 2015	verschil (van hoog naar laag)
Totaal Arnhem	35,6%	37,0%	1,5%

Burgemeesterswijk en Hoogkamp	49,7%	54,0%	4,3%
Malburgen West	30,0%	34,1%	4,1%
Sint Marten en Sonsbeek-Zuid	51,1%	54,7%	3,6%
Monnikenhuizen	45,1%	48,1%	3,0%
Klarendal	34,1%	36,9%	2,9%
Vredenburg en Kronenburg	20,7%	23,4%	2,6%
Velperweg en omgeving	54,7%	57,2%	2,5%
Malburgen Oost (Zuid)	10,3%	12,4%	2,1%
De Laar	33,3%	35,3%	2,0%
Malburgen Oost (Noord)	26,0%	28,0%	2,0%
Heijenoord en Lombok	55,4%	57,2%	1,8%
Elden	38,5%	40,0%	1,5%
Elderveld	31,0%	32,4%	1,4%
Presikhaaf Oost	27,8%	29,0%	1,2%
Presikhaaf West	12,7%	13,8%	1,1%
Schuytgraaf	50,0%	50,7%	0,7%
Rijkerswoerd	36,5%	37,2%	0,7%
Spijkerkwartier	40,3%	40,5%	0,2%
Geitenkamp	19,6%	19,1%	-0,5%
Arnhemse Broek	24,3%	23,3%	-1,0%
Schaarsbergen en omgeving	45,9%	44,4%	-1,5%
Centrum	29,1%	27,5%	-1,6%
Klingelbeek	54,7%	50,9%	-3,9%
Alteveer en Cranevelt	52,7%	48,7%	-4,0%

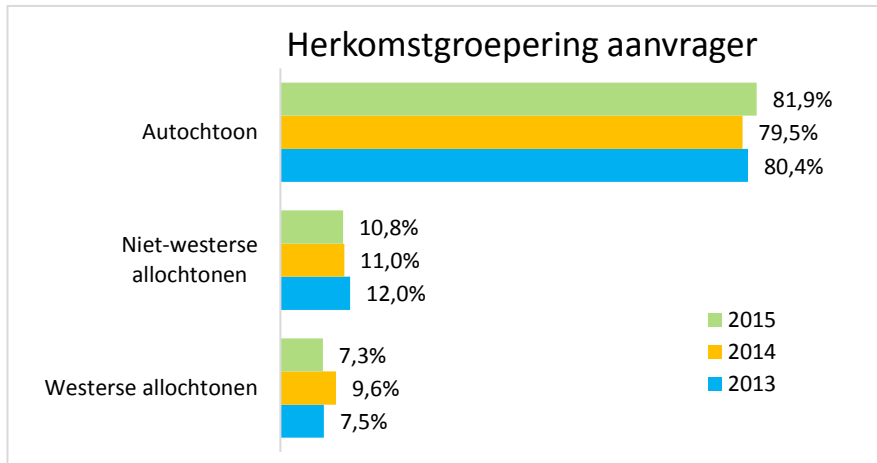
Figuur 7

6. Kinderopvang naar herkomstgroepering

Aandeel allochtone kinderen neemt af

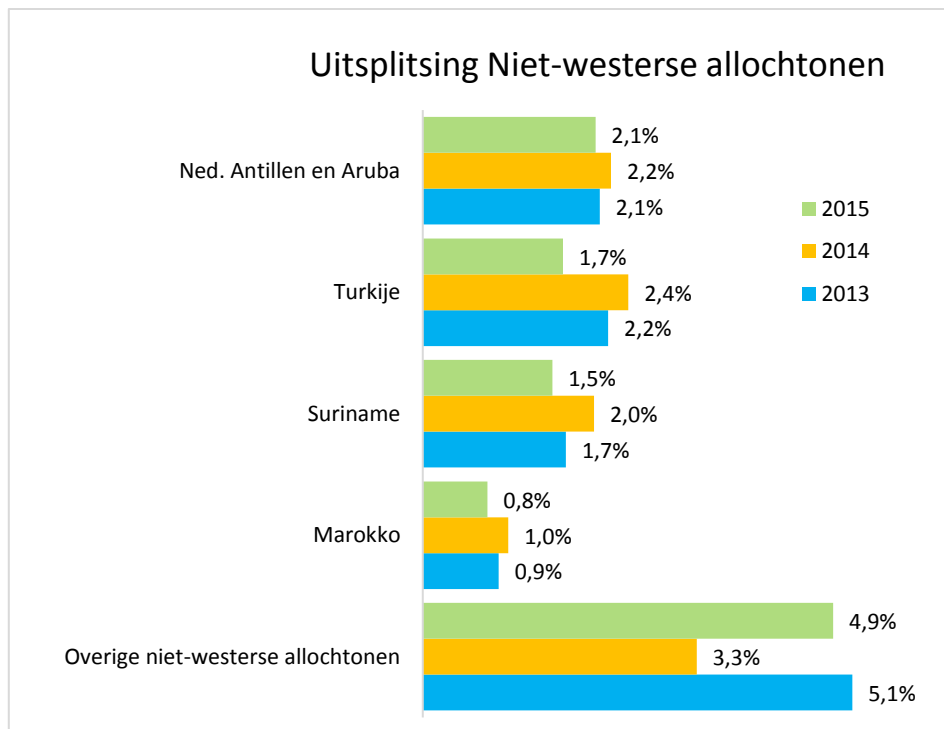
In *figuur 8* is een uitsplitsing gemaakt naar herkomstgroepering van de aanvrager.

Het aandeel allochtone aanvragers (zowel Westers als Niet-westers) nam af t.o.v. autochtone.

Figuur 8

In *figuur 9* zijn de Niet-westerse allochtonen nog verder uitgesplitst. Opvallend is dat de vier groepen die het grootste aandeel hebben een daling laten zien maar dat de groep "overige niet-westerse allochtonen" een stijging laat zien. Gemeente Arnhem subsidieert sinds 2006 kinderopvangplaatsen voor peuters (leeftijd 2-4 jaar) met een taalachterstand. Cijfers 2016 worden in het volgende rapport verwerkt.

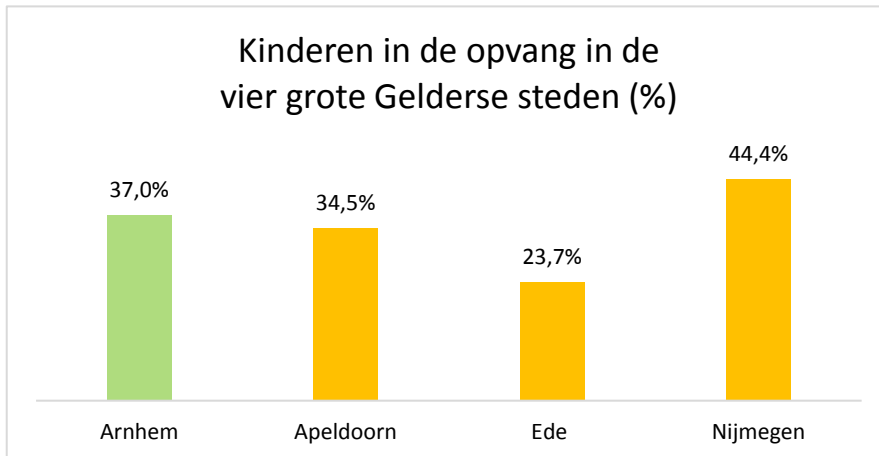

Figuur 9

7. Vergelijkende cijfers van de vier grootste Gelderse gemeenten

Arnhem neemt middenpositie in als het gaat om percentage kinderen in de opvang

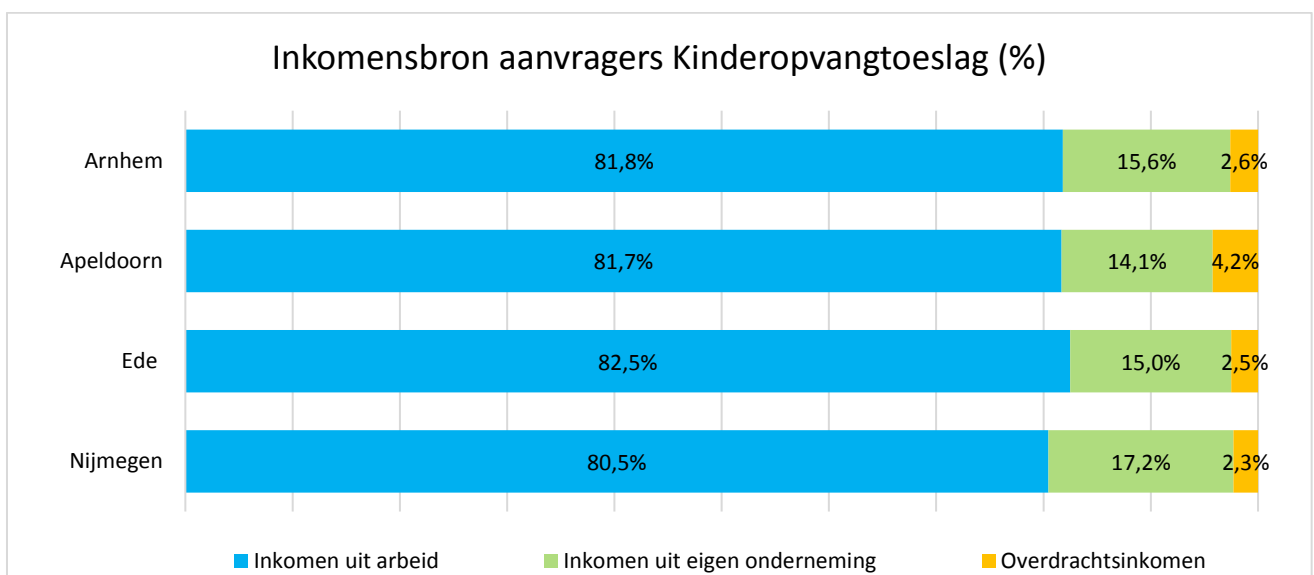
Bij een vergelijking van de vier grootste Gelderse gemeenten neemt Arnhem een middenpositie in als het gaat om percentage kinderen in de opvang (figuur 10). Nijmegen scoort hoger en Apeldoorn en Ede lager. Vooral met Ede is het verschil groot. Een mogelijke verklaring is, dat in de zogenaamde 'bible belt' de vrouw een meer traditionele rol heeft in een relatie en kinderen minder snel naar de opvang gebracht zullen worden.

Figuur 10

Weinig verschil in inkomensbron

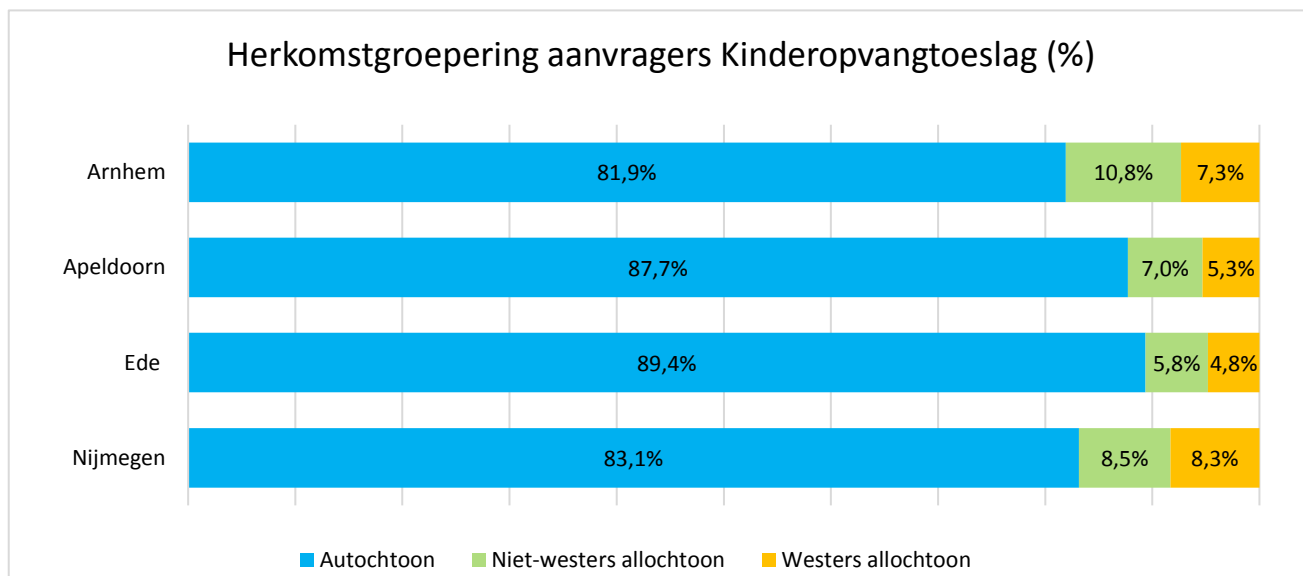
Kijkend naar de inkomensbronnen van de aanvragers van de KOT (dat zijn de ouders/verzorgers) zijn er tussen de vier grote steden weinig verschillen te zien (figuur 11). In Arnhem heeft 82,8% een inkomen uit arbeid en 15,6% een inkomen uit eigen onderneming. Slechts 2,6% is afhankelijk van een vorm van uitkering (overdrachtsinkomen). Apeldoorn scoort met 4,2% het hoogst qua percentage uitkeringsgerechtigden. De inkomensgegevens zijn over het belastingjaar 2013.

Figuur 11

Wel verschillen in herkomstgroepering aanvragers

Arnhem heeft het grootste aandeel allochtone aanvragers van Kinderopvangtoeslag, namelijk 18,1% (figuur 12). Ede scoort hier het laagst (10,6%).

Figuur 12